

MAGIČNI TEATAR LJUBAVI I SMRTI

VERICA VINSENT KOL

Laguna

Copyright © 2010 Verica Vinsent Kol
Copyright © 2010 izdanja na srpskom, LAGUNA

*Posvećeno KUD „Gradimir“ i svim njegovim članovima:
bivšim, sadašnjim i budućim.
I onima koji nisu više među nama.
Mi smo igrači.
To se računa.
Bilo gde.*

PROLOG

15. januar, 00.55

Mrak pozorišne sale razbijao je samo krug jake, bele svetlosti reflektora upravljenog na sredinu pozornice. U centru kruga nalazila se stolica od crnog, lakovanog drveta, naslonom okrenuta prema praznom auditorijumu.

Emilija Avramović sedela je na stolici, opkoračivši je, kao u jednoj od svojih predstava, definitivno najuspešnijoj u njejoj kratkoj karijeri – *Magičnom kabareu*.

Poza je bila skoro potpuno verna onoj iz predstave, sa jednom malom razlikom: Emilijina glava i ruke visili su beživotno preko naslona stolice i njena svetla, skoro bela kosa, njen zaštitni znak, padala je u dugom slapu skoro do poda.

Što se tiče Emilijinog kostima, razlika je bila nešto veća: Emilija je, naime, bila potpuno naga, sa izuzetkom para crvenih cipela sa visokom štiklom i tanke, plave satenske trake oko vrata, vezane u mašnu.

Sa ivice pozornice, par očiju baci završni, zadovoljni pogled na scenu. Šapat skoro da nije narušio mrtvu tišinu:

– I...zavesa.

ISTRAGA

1.

Logo detektivske agencije *Grad* sastojao se, pored imena, od jedne linije i jedne rečenice. Linija: obrisi Beograda viđenog sa Ušća. Rečenica: „Diskretna istraga“. Za razliku od većine drugih, agencija *Grad* nije nudila usluge obezbeđenja lica i objekata.

Kum uzdahnu, okrećući u ruci vizit-kartu sa pomenutim logoom i svojim imenom. „Andrej Avakumović“ pisalo je lepim crnim slovima na beloј pozadini.

Kum odbaci vizit-kartu na sto ispred sebe i zapali cigaretu. On privatni detektiv? Zvučalo je kao vic. Sa druge strane, pomisli, ni dok je radio kao novinar nije se nikada potpuno saživeo sa ulogom. U redu, znao je da ima kvalitete koji čine dobrog novinara: radoznalost, upornost, sposobnost da vidi mimo pripremljenih izjava i sklonost da stvari zove praviim imenom. Ali ti koji su mu to govorili nisu imali u vidu jedan bitan nedostatak, onaj koji je sa godinama postao još

naglašeniji: štedljivost na rečima, naročito onim rečima koje treba izgovoriti. Možda je zato imao manje problema radeći kao fotograf: mogao je da čuti do mile volje.

– Još uvek mi nije jasno kako si me nagovorio na ovo – reče. – Ili jeste, jasno mi je: bio si napast. Meni svaka snajka na pijaci obično uvali celo kilo kad mi treba četvrt, samo zato što mrzim da se prepirem.

Slobodan Matijević zatvori novine i pogleda na sat. Ustade i povuče naniže manžetne snežno bele košulje, proveri čvor svilene kravate.

– Mislim da ću danas uspeti da novopečenom milioneru uvalim jedan manji vozni park – reče.

Kum se nasmeja: Cobe često nije čuo ono što nije želeo da čuje.

– Zamisli mene kako nekog pratim, dok štrčim za glavu iznad gomile – reče, ne odustajući. – Ti si druga priča – dodade i odmeri ga. Sa izuzetkom skupe garderobe, Cobe je ličio na privatnog detektiva iz crno-belih filmova, jednog od onih gde su telesna masa i vrlo kratka kosa bili zahtev kliše.

– Javi mi ako nešto počne da se dešava – reče Cobe, još uvek ne pokazujući da ga je čuo.

– Bilo bi i vreme – reče Kum. – Ne verujem da pronalazjenje nestalih narkomana može da izdržava bilo koji biznis. A ja nešto ne vidim sebe kako trošim dobru fotografsku opremu na hirove muške menopauze.

Sa vrata kancelarije dopre tiho kucanje.

– Gospodo – reče Alina, pošto je zatvorila vrata iza sebe – imamo klijenta!

„Alina izgleda kao profesionalna sekretarica“, pomisli Kum. Ali igranje uloga Alini nije bilo strano, podseti se. Dok je zaradivala za život striptizom, mogla je da bude sve što je mislila da će se njenoj publici dopasti: od francuske sobarice do Lare Kroft.

– Klijenta? – upita sa nevericom. – Ovde?

Alina zaklima glavom.

– Hoće da razgovara sa vama lično. Rekla sam joj da ste na sastanku, da malo sačeka.

– Prvo pa žensko – reče Cobe hvatajući se za kvaku. – Vrlo zadovoljavajuće. Gde su žene tu je drama. Gde je drama, tu je posla za nas. Javi o čemu se radi. – Cobe zatvori vrata za sobom.

Kum spusti noge sa stola, provuče prste kroz kosu i osmotri kancelariju oko sebe. „Prazna“, bio je prvi pojam koji mu je pao na pamet kada se upitao kako će izgledati klijentkinji koja je čekala. Sto, stolice, metalni ormarić sa tri fioke. Crno-bele fotografije na zidovima, uglavnom scene iz urbanog života koje je snimio na svojim putovanjima, kao da su dodatno naglašavale prazninu prostora. „Ako pomerim sto u ćošak, može da prođe kao trećerazredna galerija“, pomisli. Ali lokacija je bila dobra: zgrada u centru grada, razdvojena od ulice drugom zgradom i dvorištem iza nje, obezbeđivala je izvestan stepen diskrecije posetama potencijalnih klijenata. A drvo lipe ispod otvorenog prozora prijatno je šuštal na povetarcu kasnog leta.

Ponovno kucanje prenu ga iz razmišljanja.

– Gospođa Sieminska – najavi Alina.

Kum je nekoliko trenutaka gledao u ženu u okviru vrata. Onda shvati da je prestao da diše.

2.

Gospođa Sieminska, koja je u vreme kada su se poslednji put videli bila Ana Filipović, gledana sa razdaljine od tih

nekoliko metara, izgledala je skoro potpuno isto kao tada: visoka i vitka, sa masom tamne, dugačke kose koja kao da je živela sopstveni život oko njenog uskog lica. Čak je i osmeh bio isti: osmeh za koji je oduvek imao utisak da može da svetli u mraku.

Prilazila mu je raširenih ruku i Kum brzo ustade da je dočeka zagrljajem.

Ana ga je nekoliko trenutaka čvrsto stezala, kao izgubljenog, pa pronađeno dete. Zatim se izmače malo, zabaci glavu da nadoknadi razliku u visini i upravi ispitujući pogled na njegovo lice.

– Andrej Avakumović – reče tiho. – Moj mali Andrej. – Konačno ga pusti. – Viši si nego što sam očekivala da ćeš biti.

– Ana – progovori Kum, konačno uspevši da pobedi šok iznenađenja. – Anais.

Ana se nasmeja.

– Mnogi sada misle da sam dobila ime po parfemu.

– A Sieminska? Od kada to datira?

Ana odmahnu rukom. Pogleda oko sebe, zadrža pogled na jednoj od stolica ispred stola.

– Ovde? – upita.

Kum klimnu glavom.

– Dolaziš kao klijent? – upita sedajući i sâm. – Nije mi jasno kako si saznala da sam u ovom... biznisu, mi smo tek nedavno počeli...

Ana prođe prstima kroz kosu, pokušavajući da je zabaci sa lica, no kosa se istog trenutka vrati tamo gde je bila. Kum oseti malu sentimentalnu žaoku – pokret poznat mu, blizak, nezaboravljen.

– Ja imam svoje metode – reče Ana sa osmehom. – A i znam jednog od vaših klijenata. Bio je vrlo zadovoljan brzi-
nom kojom ste sve obavili.

Kum pomisli kako je u pitanju zaista velika koincidencija: od otvaranja agencije, pre nekoliko meseci, oni nisu imali više od desetak klijenata.

– A to je upravo ono što meni treba, Andrijuška – nastavi Ana. – I neko kome mogu da verujem.

Ponovo mali gric za srce, od pomena nadimka koji je samo ona koristila. Za nju je očigledno još uvek bio mali Andrej, tinejdžer koga je uputila u tajne. Njegova Ana. Žena sa neobičnim imenom, prva žena u njegovom životu sa kojom je podelio nešto više od poljupca i nespretnog petinga.

Kum pređe pogledom preko njenog lica. Iz blizine, bile su vidljive sitne bore oko očiju, kao i dve tanke linije između nosa i ivice usana, no lice je bilo isto, neopterećeno sa previše šminke, lagano preplanulo, sveže. Pogled njenih tamnih, duboko usađenih očiju bio je podjednako intenzivan kao nekad, pogled kojim ga je, dok je bio mlad, zbunjivala i uzbuđivala. Isti intenzitet još uvek je mogao da oseti i u njenom telu, telu brzih, nestrpljivih pokreta.

Kao da sledi tok njegovih misli, Ana ustade sa stolice.

– Vidi Andrijuška – reče i priđe fotografijama na zidu, pređe pogledom preko njih. – Sjajno – reče. – Tvoje?

– Moje.

Ana pređe na fotografije na suprotnom zidu.

– Vidim da si ostvario svoje snove. Mislim na putovanja.

– Snovi su uvek veći od mogućnosti – reče Kum prateći je pogledom. Nemirna Ana. Trenutno je gledala oko sebe, kao da smišlja šta je sledeće što može da je, bar za trenutak, zabavi. – Ali uglavnom.

– Umočio si se u sva tri okeana?

Kum klimnu glavom. Ana se, očigledno, sećala njegovih mladalačkih planova.

– Kao i ti, siguran sam. Gde si sada? Ovde u Beogradu?
 – U poslednje vreme. Manje-više. – Sa rukama u džepovima belih pantalona, Ana odšeta prema prozoru, nagnu se za trenutak kroz njega, zatim pođe nazad prema njemu.

– A pre toga?

– O, tamo i ovamo. Gana. Brazil. Torino. London. Pre toga... – zatrese glavom kao da bi nabranje zahtevalo strpljenje koje nije imala. – Pričaću ti, biće prilike. Da pređemo na posao?

– Naravno.

Ana ponovo priđe stolici ispred stola, odmeri je pomalo neprijateljskim pogledom, ali konačno sede.

– U redu – reče, sastavi dlanove ruku, spusti bradu na vrhove prstiju i uhvati njegove oči svojim. – Sigurna sam da si čuo za ubistvo one mlade glumice, Emilije Avramović, u januaru? Bilo je u svim medijima.

Kum klimnu glavom.

– Ko nije? – reče. – Skoro da su proglasili nacionalnu žalost. – Priseti se fotografija i televizijskih snimaka obožavalaca kako ostavljaju gomile cveća na ulazu u njeno matično pozorište. – Vrlo neobično – dodade. – Znam da je bila popularna, ali koliko je trajala njena karijera? Par godina?

– Da – reče Ana tiho. – Emilija je bila neko ko... ostavlja utisak.

Kum ponovo klimnu, čekajući nastavak priče.

– Mi smo se znale. Bile smo vrlo... bliske. Jedno vreme je stanovala kod mene. Znam da zvuči malo čudno, s obzirom na razliku u godinama, ali... desilo se. Kao što se ponekad dešava. Imale smo mnogo toga zajedničkog...

– Ana... – počeo Kum osećajući se pomalo nelagodno zbog pitanja koje je nameravao da joj postavi, onda pomisli da u

današnje vreme nema svrhe praviti dramu oko tako nečega.

– Da – reče Ana sa pomalo zabavljenim izrazom lica – znam šta hoćeš da me pitaš. Nismo bile bliske na taj način. Ti bar znaš koliko volim muškarce. – Nasmeši mu se, sa očiglednom namerom da prizove zajedničke uspomene.

„Kako bih mogao da ne znam“, pomisli Kum. Celog života bio je siguran da svoj – kako je to, ponekad, u sebi nazivao – prijateljski i maštovit odnos sa seksom, duguje njoj, više nego bilo kome, ili bilo čemu drugom.

– Izvini – reče.

– Više je to bila stvar nekog... prepoznavanja, možda – nastavi Ana. – Možda sam u njoj videla sebe, u tim godinama, ili...

– Ili?

– Materinski instinkt? – Ana se ponovo nasmeši i podiže obrve. Ton je bio polušaljiv, osmeh sugerisao da su njene reči istovremeno mogle da budu i apsurd i istina.

Kum reši da skрати priču:

– I kako ja mogu da pomognem?

Ana uzdahnu i spusti ruke u krilo.

– Možeš da pronadešubicu.

Očekujući dodatno objašnjenje, ali nesiguran u to da ono sledi, Kum dopusti da nekoliko trenutaka prođe u tišini.

– Toliko ti je značila? – progovori konačno.

Ana klimnu glavom.

– Dovoljno da želim da znam – reče.

– Ali koliko znam istraga je još uvek otvorena. Zašto misliš da policija neće uspeti da završi posao?

Ana zavrte glavom.

– Osam meseci i ništa? Koliko je moguće da će...

– Uvek je moguće.

– Da. Moguće. Ali ne i verovatno.

– Ana – reče Kum. – Policija ima mnogo prednosti u odnosu na nas. Oni su u priči od samog početka, obradili su mesto zločina, ispitivali svedoke, odradili ostalo što spada u istragu. Ne vidim da ima mnogo toga što mi možemo da uradimo posle toliko vremena.

– Možete da pokušate – reče Ana. – Ja ne očekujem čuda. Samo stvarni trud. Brz trud.

– Ali mi bismo morali da počnemo od početka. To može da potraje, da nema rezultata, a da te košta...

– Ne brini za pare. Znaš da ja imam sreće u tom pogledu. To jest moji muževi – Ana mu se nasmeši kratkim, ciničnim osmehom.

– Ne znam – reče Kum zamišljeno, gladeći dvodnevnu bradu. – Daj mi šansu da prodiskutujem sa ortakom, da vidim šta on misli. Da ti se javim kasnije?

Ana naglo ustade sa stolice.

– Nadam se da me nećeš ostaviti da dugo čekam, Andrej. Neke veoma važne stvari zavise od toga.

3.

„Nekada FEST i BITEF i džez festivali, sada soliranje uz pivo, krimiće i majstore sa traka i CD-ova“, pomisli Kum zavaljen u ligeštol na svom splavu, potpuno svestan toga da su se tokom godina antene uz pomoć kojih je komunicirao sa svetom, tražeći najpovoljniji položaj same od sebe, u velikoj meri okrenule ka unutra; i da je tako i pozorište palo kao žrtva spontane selektivnosti, kada su u pitanju mediji za zabavu i duhovno dorađivanje. Nije se osećao ni nezabavljenim ni

nedorađenim. Godine su definisale neke druge probleme, ali to su bili problemi iz drugog vica. I zato mu je trebala pomoć da popuni rupu u poznavanju nove pozorišne produkcije i novih generacija glumaca. Kum se nasmeši: nije bilo loše spojiti posao i zadovoljstvo.

Sunce je polako zalazilo i već je bio pri trećem pivu kada je počeo da u glavi vrti sećanja na Anu i njihovu priču. Kako je sve to počelo? Da, žurka! Žurka u nekoj staroj vili na Dedinju, on i Boža, i svi ostali stariji od njih dvojice koji su tada imali po šesnaest godina.

Kao i uvek pri pomisli na Božu, talas bola prođe kroz njega.

Žurka, uglavnom nekakav umetnički svet, sećao se nekih slikara, jedne glumice koja se upravo probijala da bi koju godinu kasnije postala vrlo popularna. Sećao se da su pili, malo duvali i odmeravali devojke. I onda je nastupilo ono što je u tom trenutku značilo promenu života: Ana Filipović.

Došla je negde posle ponoći, praćena malom svitom, uglavnom muškog roda. Smeh, glasan i ne naročito ženstven, bilo je prvo što mu je odvuklo pažnju u njenom pravcu. Zabacivala je glavu kada se smejala i sa tom njenom grivom od kose, sa dugačkim, tankim nogama u mini suk-nji, podsetila ga je na ždrebe. Za svega nekoliko trenutaka postala je centar žurke i Kum je osetio promenu u atmosferi kao da je, do njenog dolaska, sve bilo samo uvertira u nešto što su svi očekivali da se desi, zbog čega su svi i bili tu. Posmatrao je kako osvaja teritoriju, spontano, vitko, privlačno ždrebe – sa očiglednim pedigreom i svešću o tome – u očekivanju pobeda koje su njeno pravo, razlog što je rođena. Bio je siguran da je te večeri bilo devojaka koje su bile lepše od nje. Ali su one, sa njenim dolaskom, izbledele kao zvezde u zoru.

Kum se seti, jasno kao da se sve to desilo koliko juče, kako ju je pozeleo i zažalio što nije stariji. I što nije neko.

– Ko t o jebe, sine? – promrmljao je tada Boža, sedeći do njega, očigledno i sam fasciniran.

Kum je posegao za flašom piva i svojim tinejdžerskim cinizmom:

– Odlikaši, sine, odlikaši.

– Glumci i režiseri – dodao je Boža.

– Direktori i fudbaleri – nastavio je Kum.

Ana je pri kraju žurke sela pored njega, dok je pogledom tražio Božu sa namerom da ga nagovori da polako krenu kući. Svalila se na Božino upražnjeno mesto sa zahvalnim uzdahom i dotakla njegovu flašu piva svojom čašom vina.

– Padam s nogu – rekla je, kao da se znaju. Kum je klimnuo glavom i nije rekao ništa. Trudeći se da to ne bude vrlo očigledno, studirao je njeno lice, pokušavao da definiše šta je to u vezi sa njom tako neodoljivo. I verovao da je to osmeh koji je bio još privlačniji nego njen smeh.

Dodala mu je džoint i on je prihvatio, zahvalan Boži što se negde izgubio. Malo su pričali. Saznao je da potiče iz umetničke sredine, od oca pisca i književnog kritičara i majke slikarke i scenografa, saznao je njeno pravo ime, Anais. Saznao je da studira režiju, druga godina. Slagao je da je i sam student, prva godina na žurnalistici.

– I mic po mic... – reče Kum sebi i Savi, raznežen sećanjem. Te noći je konačno postao muškarac. I konačno je bio stvarno zaljubljen: tih nekoliko meseci, koliko je veza sa Anom trajala – ako su se susreti u ovoj ili onoj spavaćoj sobi, ovog ili onog od njenih prijatelja mogli nazvati vezom – i dobrih par godina posle toga, dok je obigravao mesta na kojima je mislio da će je možda sresti i bezuspešno pokušavao

da isti zanos i isto uživanje pronađe sa nekim drugim devojkama. U sebi je sanjario o nekom iznenadnom susretu i pisao joj pesme. Naravno, ne na papiru, to se u njegovom tadašnjem osećaju sveta i njegovog mesta u njemu kosilo sa sopstvenim imidžom.

Onda je vreme učinilo svoje. Nije joj zamerao. I bio joj je celog života zahvalan na poklonu koji mu je dala.

Video ju je samo još jednom posle toga, u gradu, u prolazu, nekoliko godina kasnije. Prošla je, ne opazivši ga, u zagrljaju zgodnog, mladog, plavokosog tipa. I par puta je naleteo na neke male novinske članke o njoj. Tada je bila Ana Duarte Neto, udata za širom sveta poznatog industrijalca i filantropa Brazilskog porekla. Domaća javnost bila je ponosna na nju: „Naša Ana na prijemu za...“, „Beograđanka na jahti...“

Kum začu kako se iza njega na nasipu zalupiše vrata automobila. Okrenuvši se, vide Mariju Krstić kako iz gepeka vadi plastičnu kesu.

Njegova Marija: još uvek mu je čudno zvučala ta kombinacija reči, reči koje su označavale njihovu vezu, novu i staru u isto vreme, sa svom njenom kompleksnom istorijom; čudno, jer je skoro od samog početka njihovog poznanstva Marija uvek bila B o ž i n a Marija, čak i nakon što su se ona i Boža razveli i Boža se ponovo oženio.

N j e g o v a Marija. Čudno i čarobno.

„Kompatibilni smo“, pomisli Kum, ni sam nije znao po koji put, gledajući Mariju kako silazi niz nasip. Kao neko ko je odavno definisao sebe kao prirodnog samca i već po inerciji izbegavao sve što je pretilo da poremeti taj status, morao je da dozvoli da prođe neko vreme pre nego što je prestao da

bude iznenađen time da Marija ni jednog trenutka, za sve to vreme koliko su bili zajedno, nije dirnula u njegove samačke međe. Ponekad se pitao da li tako nešto može da opstane, da li je previše dobro da bi bilo istinito.

„*You are too good to be true*“, otpeva u sebi. – A i seks nije loš – dodade naglas, ustajući.

Marija se nasmeši:

– Daleko od toga – reče, očigledno svesna da je izjava nastavak nekog unutrašnjeg monologa. – Grešne misli?

– Uvek. – Kum je poljubi, sa slašću. Ljubiti Mariju bilo je nešto na ivici želje da je upije kroz osmozu.

Priča o Ani, nakon prženog šarana sa Kalenića i flaše hladnog belog vina, uz svetlo fenjera i sloj autana, bila je iskrena. Marija je, po njegovoj čvrstoj proceni, spadala u one retke ljude koji su sa iskrenošću, tuđom ili sopstvenom, bili u dobrim odnosima.

– I kako ti ona izgleda, posle svih tih godina? – upita ga kada je završio priču.

Kum se zamisli:

– Ne znam šta da kažem. Možda zato što je nikada nisam stvarno upoznao. Kada sam imao priliku, nisam znao prava pitanja. Kada sam konačno složio pitanja, ona više nije bila u mom životu. Tako da mimo tog opšteg utiska, tog... ukusa u ustima, da tako kažem, ne znam šta da mislim o Anais Filipović, Duarte... nešto... Sieminskoj.

– Zvuči kao prilično slikovit karakter.

– Blago rečeno. Ali to joj je bilo u kartama od rođenja. Od imena, preko izbora profesije... Nekako je oduvek bilo prilično očigledno da ona nije osoba kojoj sleduje neka regularna

životna priča. U stvari, možda je pojam „slikovit“ ne opisuje u dovoljnoj meri – dodade zamišljeno. – Uopšte nisam siguran da mogu to da definišem. Ono što je, bar meni, najuočljivije na njoj je ta nekakva glad. Appetit. Osećaj da ne može sebi da dozvoli da stane, jer ako stane, propustiće nešto što čeka iza čoška. I što je najinteresantnije, to je kod nje još uvek vrlo prisutno, vrlo očigledno. Godine tu nisu ništa promenile.

Marija se naže i prođe rukom kroz njegovu zamršenu kosu.

– Zašto mi ta priča zvuči donekle poznato? – upita i nasmeši se.

Kum uzvratil osmeh.

– Znam – reče i potapša se po grudima. – Znam čoveka. Ali postoji bitna razlika. Ja sam samo... recimo gladan posmatrač, sakupljač utisaka. Teoretičar, manje-više. Ana je... – odmahnu glavom, nesposoban da nađe pravi izraz.

– Proždirač?

Kum pucnu prstima.

– To je to! U tom kontekstu, pravi termin. Proždirač prve klase. Proba, isisa, ispljune, šta je sledeće na jelovniku? Ne mislim nužno u nekom pežorativnom smislu. To je, jednostavno, njena priroda. Nego da pređemo na Emiliju Avramović. Šta ti znaš o njoj? Ti si redovna u pozorištu.

– Emilija Avramović... – Marija se namesti udobnije u ligeštulu, zagleda se u mrak iznad reke. – Halabuka oko nje, bar koliko se ja sećam, počela je negde pre par godina, u vreme postavke *Mletačkog trgovca*. To je inače predstava koja se još igra u Alt teatru, mada čujem da je znatno izmenjena, posle njene smrti. Poenta je u tome što je to bilo ono što je, u suštini, celo pozorište, koje je inače prilično malo, osim toga privatno, izbacilo na scenu, da tako kažem. Do tada su bili... neki *of of* Brodvej, na beogradski način.

– Tako dobra predstava? – prekide je Kum.

– Nisam gledala, ali znam neke ljude koji jesu – reče Marija. – Imala je neke elemente onoga što se naziva postdramskim pozorištem i to je prouzrokovalo prilično burne reakcije kod kritičara, u ovom ili onom pravcu. Oni koji imaju otpor prema postdramskom nazivali su je bogohuljenjem, pogotovo zato što je u pitanju Šekspir. Neki, uglavnom mlađi, su je hvalili. Pretpostavljam da znaš da je tvoja Ana bila producent?

– Prvi put to čujem. Jesi sigurna? – upita Kum, iznenađen.

– Naravno da sam sigurna. Sećam se nekog intervju sa njom, zaboravila sam u kojim novinama, i gostovanja na TV-u tim povodom. Naravno, i režiser je dobio svojih petnaest minuta slave. Ali sve je to, što se njih dvoje tiče, bilo u granicama pažnje koju dobije skoro svaka nova predstava. Emilija je, međutim, prevazišla te granice u znatnoj meri. Ona je postala sinonim za predstavu. Kroz neko vreme nije se govorilo „imam karte za *Mletačkog trgovca*“, nego „imam karte za Emiliju“. Uzgred, trebalo ih se dokopati. Zato je ja i nisam gledala.

Kum se upita zašto mu Ana nije to pomenula.

– Šta je to bilo tako specijalno u vezi sa Emilijom?

Marija sleže ramenima.

– Stvarno ne znam. Iz onoga što sam čula ili pročitala, jedino što sam mogla da zaključim jeste da joj je ta, tako osmišljena uloga, a igrala je Porciju, nekako posebno legla, da je bila medijum za njen talenat. I onda, u sledećoj predstavi, *Tamne vode beskraj* – ta je doduše skinuta sa repertoara posle nekoliko meseci – opet je skoro kompletna pažnja, i publike i kritike, bila na njoj. I, naravno, ista priča sa *Magičnim kabareom*. To je bio klimaks.

– Još nešto?

– Tabloidi. Ona je bila redak slučaj isključivo pozorišne glumice koja u toj meri drži tu vrstu pažnje. Pratili su njen privatni život, ganjali su je kao što paparaci ganjaju hollywoodske zvezde. S kim je viđena? Da li je u vazduhu veridba? Gde je letovala? Kuda izlazi? Ono što je nosila postajalo je modni trend. Pomalo čudno.

– I šta se pričalo o njenom privatnom životu?

– Mislim da su prvo napravili senzaciju oko toga što je viđena sa nekim političarem. Negde su ih slikali, u nekom klubu. Ne mogu da se setim imena, visok, prilično zgodan, dobro govori, dobro obučen. Znam da je biznismen, mislim da je neko vreme živeo u Italiji, ili možda u Francuskoj, vratio se u zemlju i ima neku firmu ovde, ali zaboravila sam kakvu, ako sam ikada i znala. Važan deo je da je on bio producent *Magičnog kabarea*. Čovek se, očigledno, razume u sve. A medijska frka je bila oko toga što je on tada bio oženjen. Ne znam da li se konačno razveo, ta priča se posle nekog vremena potrošila. I onda... poslednjih nekoliko meseci pred smrt navodno je bila sa Mišom Mihailovićem, svojim partnerom iz *Magičnog*. Mlađi glumac, njemu je to u stvari bila prva uloga u pozorištu. I to sam se oštrila da odgledam, ali tu je tek bila gužva za karte, bar u početku, onda se desilo to sa Božom... – Marija začuta za nekoliko trenutaka, onda nastavi – *Magični* je za vrlo kratko vreme bio postao skoro kulturna predstava, ljudi su išli da je vide po nekoliko puta.

– Da, to sam čuo. Ne znaš šta je to bilo tako specijalno, osim Emilije?

Marija odmahnu glavom.

– Ništa konkretno. Kritičari su bili manje podeljeni nego u slučaju *Mletačkog trgovca*, ali nisam uspela da kod njih

uhvatim bilo kakav zajednički imenilac, osim veličanja Emilijine glume. I kada je nađena u pozorištu, navodno je sve izgledalo kao neka scena iz te predstave.

– Da, i to sam kanda negde čuo. Znaš još nešto?

– Ništa, osim da ne mogu da nađu ubicu. I to da tabloidi ne prestaju da spekulišu: navodno mora da je neko iz tog sveta, kako bi se inače snašao sa scenom, pristup pozorištu u to doba noći...

– Ako se dobro sećam, otrovana je?

Marija potvrdno klimnu glavom.

– *Sic transit gloria mundi* – reče Kum sa uzdahom i ustade da dohvati drugu flašu vina iz ručnog frižidera.

Neko vreme su ćutali, uživajući u lepoti noći.

– I šta nameravaš? – upita Marija posle nekog vremena.

– Porazgovaraću sa Cobetom. Mada već znam šta će da kaže.

– Da prihvatite?

– Naravno. On bi se upustio i u istragu Kenedijevog ubistva, kad bi ga neko pustio. – Kum se glasno nasmeja.

– I onda? Kako ćete da počnete, ako rešite da prihvatite?

– Moraću onda malo da masiram tvog dragog brata od strica. On je jedini pandur sa kojim bih pristao da igram preferans. Misliš da će pristati da nam malo pomogne?

– Koliko znam Acu, sigurna sam da hoće. Znam da Emilija nije njegov slučaj, ali mora da šizi što još nemaju nikakve rezultate. A znaš da ceni tvoje talente. Posle...Bože.

Kum klimnu glavom. Aleksandar Nikolić, inspektor u odeljenju za krvne i seksualne delikte, imao je njegovu večnu zahvalnost za pomoć u pronalaženju Božinog ubice.

Marija ga uhvati za ruku.

– Čuvaj se – reče tiho. – Imam neki čudan osećaj u vezi sa tom pričom.

SEPTEMBAR

(Četiri meseca pre ubistva)

4.

Tijana Tomanović pažljivo odloži slušalicu telefona i ostade zagledana u nju. Šta je to moglo da bude tako važno, upita se, da nije moglo da sačeka do sutra? Ljiljanin glas zvučao je čudno, skoro... tragično, pomisli. Da se nije nešto desilo, nekome? Možda Miši?

Telefon ponovo zazvoni.

– Tićo – začu Mišin glas.

Tijana odahnu sa olakšanjem.

– Ti si. Dolaziš?

– Zato te zovem. Ne mogu da dođem. Oliver mi se upravo javio, hoće da sutra uradimo probno snimanje, a znaš da ja nisam ni izbliza spreman. Moram malo da poradim na ulozi, noćas.

– Shvatam – reče Tijana i uzdahnu. – Ja čekam Ljiljanu da dođe. Kaže da ima nešto važno da mi kaže.

– U ovo doba? Šta može da bude tako važno?